

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Конституційне
право України»
(Constitutional law)

Кафедра конституційного права

Статус дисципліни: обов'язкова
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти: бакалавр
Форма здобуття вищої освіти: денна, заочна
Мова викладання: українська
Навчальний рік: 2024-2025
Форма підсумкового контролю: екзамен

Демиденко Володимир Олексійович
Науковий ступінь: кандидат юридичних наук, доцент
Посада: професор
Тел.: 063-244-85-21
E-mail: dvo2012dvo@gmail.com
Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 322
Профайл викладача:
https://scholar.google.com.ua/citations?user=kl_mZPYAAAAJ&hl=uk

Контактний тел.
E-mail:
Консультації

(044) 520-06-60

kafedra_kp_nnipp@naiau.kiev.ua.

Очні консультації: відповідно до затвердженого графіку консультацій науково-педагогічних працівників кафедри

On-line - консультації: вівторок, п'ятниця з 14.00 до 15.00 на платформі ZOOM, Viber, Telegram або електронну адресу:

kafedra_kp_nnipp@naiau.kiev.ua.

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і проблеми практичної діяльності, що характеризуються комплексністю, на основі отриманих знань, умінь, навичок щодо провідної галузі національного права – конституційного права, її норм та інститутів, а також сприяти формуванню патріотизму, громадсько-політичної та правової культури майбутнього працівника. Вказана фундаментальна мета конкретизується у вивченні сутності і форм здійснення державної влади, організації і діяльності органів публічної влади в Україні та зарубіжних країнах, засад конституційного ладу, взаємин держави і суспільства, ролі і значення Конституції, конституційних інститутів прав і свобод людини й громадянина, президентської, парламентської, виконавчої і судової влади, місцевого самоврядування в Україні та зарубіжних країнах.

Тривалість. На вивчення навчальної дисципліни «Конституційне право України» заплановано 120 годин / 4 кредити ECTS.

Форми та методи навчання: денна та заочна форми навчання.

Методи: бінарні, частково-пошукові; *словесні методи* (лекція, розповідь-пояснення), *наочні* (ілюстрація), *практичні* (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправлення.

Поточний контроль: усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);

- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування;
- поняттєве вправлення;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, вирішення практичних завдань і тестів, творчі й проектні роботи.

Підсумковий контроль: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Пререквізити (Prerequisite) – навчальної дисципліни “Конституційне право” є навчальні дисципліни і, відповідно, загальні знання і уміння, що полегшують засвоєння цієї дисципліни: теорія держави та права, історія держави та права, політологія, соціологія.

Постреквізити (Postrequisite) – адміністративне право, кримінальне право, міжнародне право.

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна

Програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра зі спеціальності 081«Право»

Програмні результати навчання:

Компетентності, якими повинен володіти здобувач:

PH03. Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.

PH11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

PH13. Знати і розуміти вимоги законодавства, здійснювати кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні кримінальні правопорушення, застосовувати превентивні та примусові поліцейські заходи.

ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК05. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Усвідомлення рівня можливостей те гендерних проблем.

ЗК10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, права і свободи людини і громадянина в Україні.

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК01. Усвідомлення функцій держави сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.

СК03. Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.

СК04. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- застосовувати принцип верховенства права, нормативно-правові акти, міжнародно-правові стандартами з прав людини;
- проникаючи у сутність соціально-правових явищ, виявляти та попереджувати правопорушення та конфліктні ситуації суспільного життя;
- критично мислити, самостійно приймати рішення.

Структура навчальної дисципліни та тематика навчальних занять

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
<p align="center">Тема № 1. Конституційне право - провідна галузь національного права.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та предмет галузі конституційного права. Місце та роль конституційного права в системі національного права України. 2. Конституційно-правові норми та їх специфіка. Підстави класифікації та види конституційно-правових норм. 3. Конституційно-правові принципи, інститути, підгалузі. 4. Поняття, структура та специфіка конституційно-правових відносин. 5. Поняття та система джерел конституційного права України. 6. Відповідальність в конституційному праві. 7. Предмет, система, джерела та функції науки конституційного права. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і предмет галузі конституційного права. 2. Співвідношення термінів “конституційне право” і “державне право”. 3. Місце та роль конституційного права в системі права України. 4. Система галузі конституційного права. 5. Поняття та види конституційно-правових інститутів. 6. Конституційно-правові норми: поняття, ознаки, види та структура. 7. Джерела галузі конституційного права України. 8. Поняття та види конституційно-правових відносин. 9. Суб’єкти та об’єкти конституційно-правових відносин. 10. Відповідальність в конституційному праві. 11. Поняття, предмет та система науки конституційного права. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції т. 1</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 1, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми 1. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Система конституційного права. • Місце науки конституційного права в системі юридичних наук. • Поняття та предмет навчальної дисципліни «Конституційне право України».

<p>Тема 2. Конституція України та її розвиток</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки та предмет конституції. 2. Структура та види конституцій. 3. Основні положення теорії конституціоналізму: сутність, функції, риси та юридичні властивості конституції. Охорона конституції. 4. Історія конституційного розвитку України. 5. Порядок прийняття, введення в дію Конституції України та внесення до неї змін. 6. Поняття, основні етапи та головні напрямки новітньої конституційної реформи в Україні. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення конституції та її сутність. 2. Юридична та фактична конституція. 3. Формальна та матеріальна конституція. 4. Конституціоналізм, теоретичне обґрунтування необхідності функціонування конституції, предмет та функції конституції. 5. Порядок прийняття та внесення змін до Конституції України. 6. Історія конституційного розвитку України. 7. Основні етапи та напрямки новітньої конституційної реформи в Україні. 8. Основні риси та особливості Конституції України 1996 р. 9. Юридичні властивості Конституції України. 10. Правова охорона Конституції України. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 2.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 2, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 2. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Конституційні акти незалежної України: загальна характеристика. • Перша Конституція незалежної Української держави – Конституція УНР від 29 квітня 1918 року. • Розробка і прийняття Конституції України 1996 року.
<p>Тема 3. Конституційний лад і його закріплення в Конституції України</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття :</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 3.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p>

	<p>1. Поняття конституційного ладу та його співвідношення з суспільним та державним ладом.</p> <p>2. Закріплення загальних засад конституційного ладу в Конституції України.</p> <p>3. Народний суверенітет і його співвідношення з національним і державним суверенітетом. Форми здійснення народовладдя.</p> <p>4. Форма правління, територіального устрою та державно-правового режиму згідно Конституції України.</p> <p>5. Україна – суверенна і незалежна держава, демократична, правова, соціальна держава.</p> <p>6. Конституція про основні функції і обов'язки Української держави.</p> <p>4. Захист конституційного ладу України.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <p>1. Поняття конституційного ладу та його співвідношення з державним ладом.</p> <p>2. Закріплення конституційного ладу в Конституції України.</p> <p>3. Гуманістичні і демократичні засади конституційного ладу України.</p> <p>4. Форми здійснення народовладдя в Україні.</p> <p>5. Конституційне закріплення форми Української держави.</p>	<p>1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 3, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС;</p> <p>2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 3.</p> <p>3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Гуманістичні і демократичні засади конституційного ладу України. • Засади конституційного ладу як загальний конституційно-правовий інститут. • Політичні, економічні і соціальні засади конституційного ладу України.
<p>Тема 4. Основи правового статусу людини і громадянина</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття :</p> <p>1. Поняття та види правових статусів людини і громадянина. Поняття та елементи конституційного правового статусу людини та громадянина.</p> <p>2. Основні принципи правового статусу людини і громадянина та їх конституційне закріплення.</p> <p>3. Громадянство України: поняття, ознаки, принципи.</p> <p>4. Належність, набуття та припинення громадянства України.</p> <p>5. Повноваження органів, організацій і посадових осіб щодо вирішення питань громадянства</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 4.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <p>1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 4, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС;</p> <p>2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 4.</p> <p>3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</p>

	<p>України. Виконання рішень, прийнятих з питань громадянства України.</p> <p>6. Поняття правового статусу іноземців та осіб без громадянства. Правове регулювання перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні.</p> <p>7. Відповідальність іноземців та осіб без громадянства за порушення законів України.</p> <p>8. Правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту в Україні.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття правового статусу людини і громадянина. - Поняття і види основних прав, свобод, законних інтересів та обов'язків людини і громадянина в Україні. - Поняття громадянства і належність до громадянства України. - Принципи громадянства України. - Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні. 	<ul style="list-style-type: none"> • Основи правового статусу людини і громадянина як загальний конституційно-правовий інститут. • Особливості правового статусу окремих категорій іноземців. • Депортація та екстрадиція іноземців.
<p>Тема 5. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, природа та риси конституційних прав та свобод людини і громадянина. 2. Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина. 3. Конституційні гарантії захисту та практичного здійснення прав та свобод людини і громадянина. 4. Конституційні обов'язки людини і громадянина. Класифікація конституційних обов'язків людини і громадянина. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття конституційних прав і свобод людини і громадянина. 2. Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина. 3. Покоління прав людини. 4. Конституційні обов'язки громадян України та людини: поняття та співвідношення. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 5.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 5, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 5. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Особисті та політичні права і свободи. • Економічні, соціальні та культурні права і свободи • Українське законодавство про права, свободи, законні інтереси і

		<p>обов'язки людини і громадянина.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Принцип свободи людини. Основні положення вчення про свободу. • Міжнародний захист прав і свобод. • Проблема обмеження прав людини.
<p>Тема 6. Народне волевиявлення.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПів-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття 6.1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види виборів, їх соціальні функції. 2. Выборче право і виборча система. Особливість виборчої системи України. 3. Конституційні принципи виборчого права України. 4. Выборчий процес в Україні: поняття та стадії. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття виборів та їх соціальна функція. 2. Види виборів. 3. Выборче право і виборча система. 4. Особливість виборчої системи України. 5. Принципи виборчого права і їх закріплення в Конституції України. <p>Питання семінарського заняття 6.2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правовий статус виборчих комісій. 2. Порядок обрання народних депутатів України. 3. Місцеві вибори в Україні. 4. Поняття та види референдумів, їх соціальні функції. 5. Предмет референдуму. Призначення та проведення референдумів. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суб'єкти призначення 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 6.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 6, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 6. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Організація і проведення всеукраїнського референдуму. • Правові наслідки всеукраїнського референдуму. • Організація та проведення місцевого референдуму. • Принцип вільних виборів та можливість його обмеження.

	<p>(проголошення) всеукраїнського референдуму</p> <p>2. Всеукраїнський референдум щодо внесення змін до Конституції України.</p> <p>3. Процес всеукраїнського референдуму</p> <p>4. Суб'єкти процесу всеукраїнського референдуму</p> <p>5. Порядок обчислення строків</p> <p>6. Призначення (проголошення) всеукраїнського референдуму</p>	
<p>Тема 7. Конституційна система органів державної влади.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державний механізм та державний апарат України. 2. Поняття та ознаки органу державної влади. 3. Конституційна система органів державної влади України. 4. Принципи організації і діяльності державних органів України та їх закріплення в Конституції України. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки та конституційна система органів державної влади в Україні. 2. Види органів державної влади. 3. Конституційний статус органів законодавчої, виконавчої, судової і контрольно-наглядової влади. 4. Принципи організації і діяльності органів державної влади, їх конституційне закріплення. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 7.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 7, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 7. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Конституційно-правове регулювання питань організації і діяльності органів державної влади. • Контрольно-наглядові та правоохоронні органи України. • Взаємодія органів державної влади України.
<p>Тема 8. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття 8.1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Верховна Рада - парламент України. Поняття та ознаки парламенту. Види парламентів. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 8.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 8, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м.

	<p>2. Чисельний склад та структура Верховної Ради України. Строки повноважень Верховної Ради України. Дострокове припинення повноважень Верховної Ради України.</p> <p>3. Компетенція та акти Верховної Ради України.</p> <p>4. Статус народного депутата України.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна теорія і стан парламентаризму в Україні. 2. Чисельний склад та структура Верховної Ради України. 3. Поняття статусу народного депутата України. 4. Строк повноважень народного депутата України. 5. Дострокове припинення повноважень народного депутата України. 6. Форми діяльності народного депутата України. <p>Питання семінарського заняття 8.2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сесія Верховної Ради України. Розгляд питань на пленарних засіданнях Верховної Ради України. 2. Комітети і комісії Верховної Ради України: склад, порядок формування, функції та повноваження. 3. Посадові особи Верховної Ради України. 4. Поняття та стадії законодавчого процесу. Особливості проходження конституційних законів. 5. Депутатські фракції (групи), коаліція депутатських фракцій, Погоджувальна рада депутатських фракцій (груп) у Верховній Раді України. 6. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: функції та повноваження. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Компетенція Верховної Ради України: поняття, конституційне закріплення. 2. Організація роботи Верховної Ради України. 3. Порядок роботи Верховної Ради України. 4. Законодавчий процес та інші парламентські процедури. 5. Спеціальні парламентські процедури. 6. Акти реагування Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. 	<p>матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 8. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Прийняття законопроекту. • Введення в дію законів та інших актів Верховної Ради України. • Спеціальні парламентські процедури в умовах правового режиму воєнного стану.
--	--	--

<p>Тема 9. Конституційно-правовий статус Президента України.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце і роль Президента України в механізмі державної влади. 2. Компетенція Президента України. 3. Строк повноважень Президента України. Підстави і порядок дострокового припинення повноважень Президента України. 4. Акти Президента України. 5. Апарат Президента України. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття глави держави. 2. Порядок обрання Президента України. 3. Відставка Президента України. 4. Неможливість виконання Президентом України своїх обов'язків за станом здоров'я. 5. Усунення Президента України з поста в порядку імпічменту Верховною Радою України. 6. Виконання обов'язків Президента України у разі дострокового припинення повноважень Президента України. 7. Компетенція Президента України. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 9.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 9, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 9. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Порядок обрання Президента України. • Конституційно-правові основи взаємовідносин Президента України з Верховною Радою України. • Конституційно-правовий статус Ради національної безпеки і оборони України.
<p>Тема 10. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки та система виконавчої влади в Україні. 2. Конституційний статус Кабінету Міністрів України. 3. Склад та порядок формування Кабінету Міністрів України. 4. Компетенція Кабінету Міністрів України. 5. Акти Кабінету Міністрів України. 6. Центральні органи виконавчої влади. 7. Місцеві органи виконавчої влади: система, порядок формування, 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 10.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 10, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 10. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):

	<p>повноваження.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та зміст виконавчої влади. 2. Склад Кабінету Міністрів України. 3. Постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України. 4. Відповідальність Кабінету Міністрів України. 5. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади: система, порядок формування. 6. Система місцевих органів виконавчої влади. 7. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій. 	<ul style="list-style-type: none"> • Конституційні засади адміністративної реформи в Україні. • Конституційний статус Уряду в інших країнах світу. • Виконавча влада: світовий досвід та українська модель.
<p>Тема 11. Конституційні засади судової влади в Україні.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПів-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Судова влада. Конституційні принципи та засади правосуддя. 2. Система судових органів України. 3. Конституційна юрисдикція. Місце Конституційного Суду України в механізмі державної влади. 4. Склад, порядок формування та повноваження Конституційного Суду України. 5. Процедура розгляду справ Конституційним Судом України. 6. Спеціалізовані суди: система та компетенція. 7. Конституційно-правовий статус суддів в Україні. 8. Вища рада правосуддя: склад та компетенція. 9. Конституційно-правові основи організації та діяльності прокуратури. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні засади судочинства в Україні. 2. Система судоустрою України. 3. Правовий статус суддів. 4. Правовий статус прокуратури в Україні. 5. Поняття конституційної юрисдикції. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 11.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 11, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 11. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Конституційні засади судово-правової реформи в Україні. • Правовий статус Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. • Порядок зайняття посади судді.
<p>Тема12. Територіальний устрій</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати</p>

<p>України.</p>	<p>частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та конституційні засади територіального устрою України 2. Територіальна автономія. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим 3. Правовий режим тимчасово окупованої території України 4. Система адміністративно-територіального устрою України 5. Забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб 6. Конституційно-правовий статус столиці України - місто-героя Києва <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття територіального устрою держави. 2. Ознаки унітарних та федеративних держав. 3. Автономія: поняття та види. 4. Система адміністративно-територіального устрою України. 5. Правовий режим тимчасово окупованих територій України. 	<p>основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 12.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 12, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 12. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України. • Особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях. • Реінтеграція тимчасово окупованих територій України.
<p>Тема 13. Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття 13.1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки та теорії місцевого самоврядування. 2. Історія становлення місцевого самоврядування в Україні. 3. Територіальна, матеріальна, фінансова, організаційна та правова основи місцевого самоврядування. 4. Сфера компетенції та акти місцевого самоврядування. <p>Тези до обговорення:</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 13.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 13, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 13. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття місцевого самоврядування. 2. Магдебургське право. 3. Принципи місцевого самоврядування. 4. Система місцевого самоврядування : історія становлення та розвитку. 5. Територіальна громада. 6. Територіальна, матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування. <p>Питання семінарського заняття 13.2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система місцевого самоврядування в Україні. 2. Територіальна громада – первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Форми безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою. 3. Місцеві ради – представницький орган місцевого самоврядування. 4. Правовий статус сільського, селищного, міського голови в системі місцевого самоврядування. 5. Виконавчий комітет сільської, селищної, міської ради в системі місцевого самоврядування. 6. Органи самоорганізації населення. 7. Гарантії місцевого самоврядування. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місцеві ради. 2. Виконавчі органи місцевих рад. 3. Сільський, селищний, міський голова. 4. Староста. 5. Органи самоорганізації населення. 6. Добровільне об'єднання територіальних громад. 7. Асоціації органів місцевого самоврядування. 	<ul style="list-style-type: none"> • Місцеве самоврядування в системі народовладдя. • Основні наукові концепції місцевого самоврядування. • Найбільш поширені моделі місцевого самоврядування. • Місцевий референдум як форма безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою. • 5. Добровільне об'єднання територіальних громад.
--	--	---

Основні інформаційні джерела

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змін.). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Конституційне право: навчальний посібник / За редакцією В. О. Кучера. Львів : ЛьвДУВС, 2024. 452 с.
3. Конституційне право України : підручник / [Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.] ; за заг. ред. Т. М. Слінько ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава мудрого. 2-ге вид., перероб. й допов. Х.: Право, 2024. 672 с.
4. Конституційне право України: Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с. URL:

https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/51772/1/КПУ_2023_друк.pdf

5. Конституційне право: навч. посібник / Д. Терлецький, М. Афанасьєва, Ю. Батан [та ін.]; за заг. ред. Д. Терлецького; НУ «Одес. юрид. академія». Одеса: Фенікс, 2023. 584 с.

6. Кучук А. М. Конституційне право: Навчально-методичний посібник. Ч. 1 / А. М. Кучук, Ю. С. Завгородня. Дніпро : Середняк Т.К., 2023. 128 с.

7. Петришин О.В., Петришин О.О., Гиляка О.С. Проблеми невиконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні в контексті верховенства права (методологічний та порівняльний аспекти). Вісник Національної академії правових наук України. 2021. № 2. С. 18-24.

8. Савчин М.В. Порівняльне конституційне право: підручник, 3-тє вид. Київ: Юрінком Інтер, 2025. 596 с.

9. Слінько Т.М., Дахова І.І., Байрачна Л.К. Конституційне право: Навч. посібник. К.: Право. 2024. 372 с.

10. Совгіря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України. Повний курс. Юрінком Інтер. 2023. 556 с.

Технічне та програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програми та силабус навчальної дисципліни, мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдів та аудіо-/відео-, тексти лекції, мультимедійний навчальний продукт, навчально-методичні матеріали на офіційному вебпорталі НАВС у розділі «Дистанційні курси».

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- сума балів поточного контролю має становити не менше 60 балів;

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- рецензування відповідей та письмових робіт;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності:

здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

<https://okop.naiiu.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;

- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування:

передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних занять, самостійної та індивідуальної роботи. Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

усне опитування

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (системність, чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- ***уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем;***
- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідують лекції і семінарські заняття курсу. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

<https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

<https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

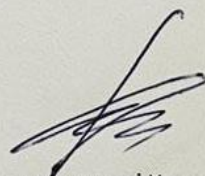
Оцінювання результатів навчання

Накопичення балів з тем за усі види робіт														Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
max 60%														екзамен	max 100 %
														max 40 %	
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5	T.6	T.7	T.8	T.9	T.10	T.11	T.12	T.13	Самостійна робота	40	100
4	4	4	4	4	4	2	4	4	4	4	4	4	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90–100	відмінно	A	відмінне виконання
85–89	добре	B	вище від середнього рівня
75–84		C	загалом хороша робота
66–74		D	Непогано
60–65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35–59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1–34		F	необхідне повторне вивчення курсу

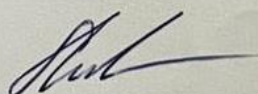
Розробник

Володимир ДЕМИДЕНКО

Силабус схвалено на засіданні кафедри конституційного права навчально – наукового інституту права та психології протокол № 4 від 19 12 2024 року.

Т.в.о. завідувача
кафедри конституційного права

Людмила РОМАНЕНКО

